

แนวคิดการพัฒนาชนบทโดยการพัฒนาชุมชน

แนวคิดการพัฒนาชนบทโดยการพัฒนาชุมชน (Rural Development as Community Development) เริ่มมีการยอมรับกันในประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1930 (ประมาณ พ.ศ.2473-2483) โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาและมีการใช้คำว่าพัฒนาชุมชนอย่างเป็นทางการครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2491 ในที่ประชุมของสำนักงานอาณานิคมของอังกฤษ ที่กรุงเคมบริดจ์ เป็นการประชุมที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแอฟริกา เพื่อกระตุ้นให้ประเทศต่าง ๆ ในแอฟริกาปรับปรุงสภาพท้องถิ่นของตนเองทางเศรษฐกิจและการปกครอง ทั้งเตรียมตัวเป็นเอกราชต่อไป (สุพรรณิ ไชยอำพร และสนิท สมัครการ, 2538)

คำจำกัดความของคำว่าพัฒนาชุมชน คือกระบวนการที่มีขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและความคิดริเริ่มจากชุมชน โครงการพัฒนาชุมชนที่สำคัญครั้งแรกในประเทศอินเดีย ในปี พ.ศ.2495 โดยการสนับสนุนของมูลนิธิฟอร์ด (Ford Foundation) และองค์การความช่วยเหลือระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา (USAID) ต่อมาได้ขยายโครงการระดับชาตินี้ไปยังประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย อิหร่าน และปากีสถาน ในปี พ.ศ.2503 สหประชาชาติคาดว่า มีมากกว่า 60 ประเทศ ในทวีปเอเชีย และลาตินอเมริกาที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนเป็นโครงการใหญ่ หลักการดำเนินงานพัฒนาชุมชนที่สำคัญมี 6 ประการ (ธนากร สังเขป, 2551) ได้แก่

1. การช่วยเหลือตัวเอง (Self Help)
2. การให้ประชาชนมีส่วนร่วม
3. การใช้ประชาธิปไตยเป็นแนวทางดำเนินงาน
4. การใช้ประโยชน์จากผู้นำท้องถิ่น
5. การทำความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น
6. การติดตามและประเมินผลงาน